

Sygn. akt I C 411/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący : S.S.O. Grażyna Lipianin

Protokolant : **st.sekr. sądowy Ewa Krawczyńska**

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2013r. na rozprawie

sprawy z powództwa

M. M. (1)

przeciwko

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie w kwocie 105.000zł, odszkodowanie w kwocie 10.062zł, rentę w kwocie 500zł miesięcznie i ustalenie

I. zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powoda M. M. (1) tytułem zadośćuczynienia kwotę 75.000zł (siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od 27 maja 2011r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda tytułem odszkodowania kwotę 2.672zł (dwa tysiące sześćset siedemdziesiąt dwa złote) z odsetkami ustawowymi od 27 maja 2011r. do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda rentę w kwocie 350zł (trzysta pięćdziesiąt złotych) miesięcznie płatną z góry do dnia 10-go każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia terminowi płatności każdej z rat, poczynając od stycznia 2012r.;

IV. ustala odpowiedzialność pozwanego za następstwa wypadku z dnia 12 lipca 2010r., mogące wystąpić u powoda w przyszłości;

V. oddala powództwo w pozostałej części;

VI. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.142zł (jeden tysiąc sto czterdzieści dwa złote) tytułem kosztów procesu;

VII. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Lublinie kwotę 6.063zł (sześć tysięcy sześćdziesiąt trzy złote) tytułem kosztów sądowych, nie obciąża powoda pozostałymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Sygn. akt I C 411/11

UZASADNIENIE

W pozwie z 23 maja 2011r. powód M. M. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwot:

a/ 105.000 zł z odsetkami ustawowymi od 26 lutego 2011r. z tytułu zadośćuczynienia za doznane cierpienia fizyczne i psychiczne;

b) 10.062 zł z odsetkami ustawowymi od daty wniesienia pozwu tytułem odszkodowania;

c) renty po 500 zł miesięcznie od 1 września 2010r., płatnej do dnia 10-go każdego kolejnego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności;

d) ustalenie odpowiedzialności pozwanego za mogące się ujawnić w przyszłości następstwa wypadku.

W uzasadnieniu podał, że 12 lipca 2010r. doznał obrażeń w wypadku, które spowodowały zwiększone potrzeby oraz cierpienia fizyczne i psychiczne.

W odpowiedzi na pozew pozwany nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów. Podniósł, że wypłacił powodowi 25.000zł (odpowiedź na pozew k. 18-27).

Na rozprawie strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wypadek miał miejsce 12 lipca 2010r. Kierujący pojazdem marki T. (...) nr rej. LU 2163n J. P. (1) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że wykonując manewr wyprzedzania zjechał drogę pojazdowi marki R. nr rej. (...), będącemu w trakcie jego wyprzedzania i jadącemu w tym samym kierunku. Kierujący pojazdem marki R. M. M. (1) chcąc uniknąć zderzenia zjechał na lewe pobocze i przodem pojazdu uderzył w przydrożne drzewo.

Po wypadku został przewieziony do Wojewódzkiego Szpitala (...) w L., gdzie przebywał do 22 lipca 2010r.

W wyniku wypadku doznał wielomiejscowych obrażeń. Stracił przytomność. Zastosowano chirurgiczne zaopatrzenie ran, drenaż lewej jamy opłucnej, dożylnie płyny, F., K., Z., P. (karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 118).

Doznał urazu czaszkowo-mózgowego ze wstrząśnieniem mózgu, złamania zęba jedynki górnej lewej, rany okolicy podbródkowej, skręcenia kręgosłupa szyjnego, złamania trzonu mostka ze zniekształceniem, odmy opłucnowej lewostronnej i rany szarpanej lewej goleni, lewego przedramienia i łokcia (pinia biegłego k. 83).

Powód poniósł wydatki: 32 zł na kołnierz ortopedyczny, na leki 300zł, dojazdy rodziny do szpitala w L. z O. 160zł (dojazd 2 osób przez 10 dni przy cenie biletu 4 zł w jedną stronę), na zakup piżamy, kłapek, bielizny i kosmetyków do szpitala 200zł, dojazdy na rehabilitację 80zł (10 dni po 2 bilet po 4 zł). Ma do poniesienia koszt naprawy zęba 21 w kwocie 1.900zł (opinia biegłego). Łącznie jest to kwota wydatków 2.672zł.

W dacie wypadku żona powoda była w ósmym miesiącu ciąży. Nie mógł się nią opiekować, a potem pomagać przy dziecku (zeznanie powoda k.192).

Powód skarży się na spowolnienie ruchowe, bóle i zawroty głowy, bóle w klatce piersiowej nasilające się podczas oddychania, szybkie męczenie się, bóle szyjnego odcinka kręgosłupa ograniczające funkcjonowanie (zeznanie świadka M. M. (2) k. 62v-63, M. W. k. 63, D. W. k. 63-63v i powoda k. 191v-192v).

Uszczerbek na zdrowiu powoda w następstwie wypadku wynosi 32% według załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2002r. (opinia biegłego specjalisty chirurgii urazowej, ortopedii i rehabilitacji

medycznej Z. K. (1) k. 84). Biegły Z. K. (1) uszczerbek określił na 33%, przyjmując 2% z poz. 19.a rozporządzenia, a nie 1% jak w opinii biegłego z zakresu chirurgii plastycznej.

Powód wymaga okresowego leczenia rehabilitacyjnego w okresie zaostrzenia dolegliwości i ograniczenia funkcji ruchowych. Wskazane jest by jeden raz w roku przebył 21 dniowy cykl kompleksowego leczenia rehabilitacyjnego w warunkach oddziału rehabilitacji szpitala uzdrowskiego z zaleceniem kontynuacji wyuczonych ćwiczeń w warunkach domowych lub gabinetu rehabilitacji celem utrzymania uzyskanego wyniku leczenia. Koszt jednej doby pobytu sanatoryjnego wynosi około 200zł, co za 21 dni daje kwotę 4.200zł (opinia biegłego Z. K. (1) k. 84). Miesięczny koszt rehabilitacji to 350zł (4.200zł:12).

Przebyty uraz kręgosłupa nie spowodował zmian w kanale kręgowym. Następstwem wypadku był zespół bólowy kręgosłupa szyjnego wskutek skręcenia kręgosłupa szyjnego bez następstw neurologicznych. Wskazane było leczenie farmakologiczne i rehabilitacyjne. Zdarzenie spowodowało długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5%, wynikający z zaburzeń adaptacyjnych, będących następstwem urazów. Nie wymaga leczenia neurologicznego. Rokowania na przyszłość są pozytywne. Z przyczyn neurologicznych nie stwierdzono ograniczeń w funkcjonowaniu zawodowym i społecznym (opinia biegłego z zakresu neurologii P. W. k. 113-116, wyniki badania tomograficznego k. 117 i 119).

Aktualnie u powoda nie stwierdza się zaburzeń spirometrii płuc. Długotrwały uszczerbek na zdrowiu powoda w następstwie wypadku specjalista chorób płuc ustalił na 10%. Powód nie wymaga leczenia pulmonologicznego (opinia biegłego specjalisty chorób płuc i alergologii L. S. k. 141-141v).

Po wypadku pozostały blizny na brodzie, blizny okolicy lewego stawu łokciowego i lewego przedramienia, blizna na przedniej stronie lewej nogi, zniekształcenie wklęsłe w okolicy mostka, złamanie 1/2 zęba-jedynki górnej lewej i bolesność palpacyjna kręgosłupa szyjnego, wzmożone napięcie mięśni karku (opinia biegłego Z. K. (1) k. 82-84).

Biegły M. K. (1) specjalista chirurgii plastycznej ocenił, że następstwem wypadku są blizny na twarzy, w tym zgrubienie na brodzie (prawdopodobnie okrucie szkła), na kończynie górnej lewej, na klatce piersiowej i na kończynach dolnych. Oszpecenie twarzy powoda (broda) wskutek blizn, które są widoczne, biegły oszacował na 1%. Blizny klatki piersiowej i kończyn bez wątpliwości stanowią oszpecenie ciała powoda, ale nie dają podstawy do ustalenia % uszczerbku na zdrowiu. Są trwałymi śladami po urazie i operacyjnym leczeniu jego skutków. Nie powodują zaburzeń funkcji jego ciała. Nie ma konieczności wykonywania zabiegów korygujących blizny za wyjątkiem fragmentu brody z zagojonym ciałem obcym. Twardy i wypukły fragment blizny brody stanowi niewątpliwie dla powoda utrudnienie przy goleniu zarostu. Blizny niewątpliwie przypominają powodowi o wypadku. Jest młodym człowiekiem, tym bardziej oszpecenie ciała (nawet to na co dzień zakryte ubraniem) jest stresujące i może wpływać negatywnie na jego samoocenę. Blizny pozostaną, nawet gdyby przeprowadzono zabiegi korygujące.

Korekta blizny na brodzie to koszt około 1.000zł, laseroterapia blizn kończyn dolnych to wydatek 2.000-2.500zł, zakup plastrów silikonowych to koszt 250 zł miesięcznie przez 6 miesięcy = 1.500zł. Jako osoba ubezpieczona powód ma możliwość nieodpłatnego leczenia w zakresie korekcji (wycięcia) blizny brody na podstawie skierowania lekarza rodzinnego (opinia biegłego M. K. k. 150).

Biegły w zakresie stomatologii ogólnej i protetyki stomatologicznej J. K. uszczerbek na zdrowiu powoda spowodowany złamaniem zęba 21 ocenił na 1%. Pozostałe ubytki i uszkodzenia nie zostały zakwalifikowane jako następstwa wypadku. Koszt naprawy zęba 21 to 1.900zł (opinia biegłego J. K. k. 170-172).

Przeciwko sprawcy wypadku J. P. (2) toczyło się postępowanie karne w Sądzie Rejonowym w Kraśniku sygn. akt II K 972/10. Oskarżony poddał się karze i została wymierzona grzywna wyrokiem z 14 grudnia 2010r. (wyrok w aktach szkody).

Szkoda zgłoszona została do pozwanego 5 stycznia 2011r. Powód wystąpił o zapłatę kwoty 120.000zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i cierpienia, kwoty 10.062zł tytułem odszkodowania za wydatki na leczenie,

rehabilitację, dojazdy do placówek zdrowia (zgłoszenie szkody i wezwanie do zapłaty w aktach szkody). Jako koszty leczenia, rehabilitacji i dojazdów wskazał:

- 1) zakup kołnierza ortopedycznego 32zł
- 2) zakup leków 300zł
- 3) dojazdy na wizyty lekarskie 150zł
- 4) dojazdy rodziny do szpitala 300zł (O.-L.-O. x 10 dni)
- 5) rozmowy telefoniczne w trakcie pobytu w szpitalu 80zł
- 6) koszty zakupu piżamy do szpitala, kłapków, bielizny i kosmetyków 200zł
- 7) koszty związane z odpowiednią dietą po wyjściu ze szpitala 300zł
- 8) dojazdy na rehabilitację 200zł
- 9) implant zęba (1) 3.500zł.

Wystąpił o zwrot kwoty 1.000zł kosztów dojazdu do szpitala do żony i dziecka, dojazdy do lekarzy i na rehabilitację, na zakupy. Nadto wskazał, że utracił zarobki 4.000zł, po 1.000zł przez 4 miesiące (zgłoszenie szkody w aktach szkody).

Pozwany w toku likwidacji szkody uszczerbek na zdrowiu powoda 6 maja 2011r. ustalił na 21 % (opinia lekarska k. 40). Wyplacił powodowi 25.000zł zadośćuczynienia, z czego 10.000zł 18 lutego 2011r. i 15.000zł 27 maja 2011r. (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów z zeznań świadków i powoda, dowodów z dokumentów oraz opinii biegłych. Sąd uznał za wiarygodne zeznania powoda w takim zakresie w jakim znajdują potwierdzenie w pozostałych dowodach.

Opinie biegłych powołanych do ustalenia uszczerbku na zdrowiu powódki Sąd podzielił, jako sporządzone w oparciu o uznane metody przez osoby do tego kompetentne. Uszczerbek na zdrowiu powoda spowodowany bliznami przyjął na podstawie opinii specjalisty w tej dziedzinie biegłego M. K. (1), a nie Z. K. (1) -ortopedy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności co do zasady.

Przepis art. 436 k.c. w związku z art. 435 k.c. normuje szczególny rodzaj odpowiedzialności ciężącej na posiadaczach pojazdów komunikacyjnych poruszanych za pomocą sił przyrody. Wobec faktu, że szkoda była wynikiem ruchu dwu pojazdów, odpowiedzialność sprawcy jest określona na zasadzie winy zgodnie z art. 436 § 2 kc. Wyłączna wina drugiego kierowcy nie była kwestionowana.

Podstawa odpowiedzialności pozwanego za wszelkie następstwa wypadku u powoda jest umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawarta przez sprawcę wypadku z pozwanym oraz przepis ustawy z 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2013r. poz. 392 j.t.). Zakład ubezpieczeń, co do zasady, winien wypłacić odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie (art. 14 ust.1 w/w ustawy).

Pozwany jest zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, odszkodowania i renty.

Roszczenie o zadośćuczynienie Sąd uwzględnił w części na podstawie art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 k.c., które stanowią, że w przypadku zaistnienia uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Powód doznał urazu kręgosłupa szyjnego oraz innych obrażeń. Okresowo będą występować dolegliwości bólowe, a co za tym idzie ograniczenia w funkcjonowaniu. Nadto wkrótce po wypadku jego żona urodziła dziecko. Dodatkowe poczucie krzywdy wynikało z tego, że nie mógł należycie zaopiekować się ciężarną żoną i potem uczestniczyć w opiece nad niemowlakiem. W następstwie urazu wymaga systematycznej, corocznej rehabilitacji. Rokowania na przyszłość są pozytywne pod warunkiem kontynuowania rehabilitacji. Pozostały blizny, które będą towarzyszyły powodowi w dalszym życiu, przypominając o wypadku.

Zadośćuczynienie jest sposobem naprawienia krzywdy ujawnionej jako cierpienia fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienia psychiczne (negatywne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała, czy rozstroju zdrowia). Celem zadośćuczynienia jest przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Winno ono mieć charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości (tak wyrok SN z 3 lutego 2000 roku, I CKN 969/98, lex nr 50824).

Nie ulega wątpliwości, że powód w następstwie wypadku doznał cierpień fizycznych i psychicznych. Będzie ich doznawał. Ma 28 lat. Obniżeniu uległa jego sprawność fizyczna. Okresowo będzie odczuwał dolegliwości w następstwie urazu. W okresie zaostrzeń dolegliwości będą występować ograniczenia funkcji ruchowych. Wymaga systematycznej rehabilitacji (opinia biegłego Z. K. k.84)

Zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie wysokość ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być "odpowiednia" w tym znaczeniu, że powinna być - przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego - utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (wyrok SN z dnia 22 kwietnia 1985 r. II CR 94/85 nie publ.).

Sąd przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia miał na względzie całokształt okoliczności zdarzenia, rozmiar cierpień, ich intensywność i czas trwania oraz konsekwencje wypadku w przyszłości.

Odpowiednim zadośćuczynieniem za doznaną przez powoda krzywdę jest kwota 100.000 zł. Uwzględniając wpłatę 25.000zł, do zapłaty pozostaje kwota 75.000 zł z odsetkami ustawowymi od 27 maja 2011r.

Żądanie odsetek od kwoty zadośćuczynienia uzasadnione jest treścią art. 481§ 1 i 2 kc oraz art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Pozwany pozostaje w zwłoce od 27 maja 2011r., ponieważ powód wystąpił o zadośćuczynienie w kwocie 120.000 zł już 5 stycznia 2011r., ale ustalenie stanu zdrowia wymagało ustaleń i oceny przez specjalistów. W toku postępowania likwidacyjnego wyjaśnione zostały istotne okoliczności i ustalony uszczerbek na zdrowiu powoda. Pozwany uznał sprawę za wyjaśnioną dostatecznie 27 maja 2011r. i wypłacił powodowi część zadośćuczynienia. Pozwany zobowiązany był do zapłaty zadośćuczynienia w stosownej wysokości.

Powództwo ponad zasądzoną kwotę zadośćuczynienia zostało oddalone jako niezasadne.

Odnosnie odszkodowania z art. 444 § 1 kc powód jedynie w części udowodnił celowość i wysokość wydatków. Za udowodnione, w tym na zasadzie art. 322 kpc, Sąd uznał następujące wydatki: 32zł na zakup kołnierza ortopedycznego, 300zł na zakup leków, 160zł na dojazdy członków rodziny do szpitala, 200zł na zakup wyposażenia do szpitala, 80zł na dojazdy na rehabilitację i 1.900zł na naprawę uszkodzonego w wypadku zęba. Niewątpliwie powód

poniósł wydatki na dojazdy do lekarzy, ale ich nie udowodnił. Nie udowodnił również pozostałych wydatków, co do których powództwo zostało oddalone.

Częściowo zasadne jest żądanie zasądzenia renty z tytułu zwiększonych potrzeb. Stosownie do treści art. 444 § 2 k.c., jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej, albo zwiększyły się potrzeby poszkodowanego lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Powód żądał renty z tytułu zwiększonych potrzeb. W ocenie sądu żądanie jest zasadne w części. Biegły ortopeda jednoznacznie określił, że powód wymaga rehabilitacji raz w roku w sanatorium przez 21 dni, przy kosztach za dzień pobytu 200zł. Roczne koszty rehabilitacji to zatem kwota 4.200zł, co miesięcznie daje 350zł. Mimo uprawnień do świadczeń z NFZ, z uwagi na ograniczoną dostępność do tych świadczeń, powód winien mieć możliwość wykupienia pobytu w sanatorium raz do roku. Z opinii biegłego ortopedy jednoznacznie wynika, że rehabilitacja jest niezbędna do zachowania nie pogorszonego stanu zdrowia i rokowania są pomyślne przy systematycznej rehabilitacji.

Rentę przyznano od stycznia 2012r., ponieważ powód w okresie bezpośrednio po wypadku uzyskał świadczenia rehabilitacyjne w ramach NFZ. W dalszym okresie zasadnym jest zobowiązanie pozwanego.

W pozostałej części żądanie renty podlega oddaleniu, gdyż powód nie wykazał, by był zobowiązany do ponoszenia innych wydatków z tytułu kosztów leczenia, rehabilitacji, dojazdów na wizyty lekarskie. Nie wykazał też by wymagał pomocy przy codziennych czynnościach życia domowego.

Powód nie wykazał również by uzyskiwał przed wypadkiem dodatkowe dochody i możliwość tę utracił w następstwie doznanych obrażeń.

Na podstawie art. 189 k.p.c. Sąd ustalił odpowiedzialność pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości. Szkody na osobie nie zawsze powstają jednocześnie ze zdarzeniem, które wywołało uszkodzenie ciała (uchwała SN 7 z 17 kwietnia 1970r. III CZP 34/69, OSN 1970 Nr 12, poz. 217). Powód doznał obrażeń kręgosłupa odcinka szyjnego, wymaga stałej rehabilitacji i to jest warunek przyszłej dobrej kondycji powoda. Nie można wykluczyć, że następstwa urazu kręgosłupa ujawnią się w przyszłości. Nadto usunięcia wymaga obce ciało (odłamek szkła ?) na brodzie powoda. Zatem leczenie nie jest zakończone.

Powód wygrał proces w części, w 68% (81.872zł do 121.062zł). O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 100 zd. 1 k.p.c.

Powód poniósł koszty występowania pełnomocnika procesowego 3.617zł (§6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu - Dz.U. 2013.461 j.t.). Pozwany również poniósł koszty występowania pełnomocnika 3.617zł oraz 500zł zaliczki na koszt opinii biegłych, łącznie 4.117zł. Całość kosztów procesu poniesionych przez strony to 7.734zł. Pozwanego obciąża kwota 5.259,12zł. Uwzględniając koszty poniesione przez pozwanego do zapłaty na rzecz powoda pozostaje kwota 1.142,12zł (5.259,12zł – 4.117zł).

Pozostały nieuiszczone koszty sądowe: opłata od pozwu 6.054zł, wynagrodzenia biegłych: 39,64zł 359,76zł, 420zł, 372,96zł, 554,64zł i 1.115,10zł, łącznie 8.916,10zł. Pozwanego obciąża kwota 6.063 zł (68% z 8.916,10 zł) na zasadzie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2010.90.594 j.t.). Sąd odstąpił od obciążania powoda pozostałymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.